

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura we Wrocławiu

LWR-4100- 04-01/2012
P/12/085

Wrocław, dnia 13 kwietnia 2012 r.

**Pan
Włodzimierz Suleja
Dyrektor
Oddziału Instytutu Pamięci
Narodowej – Komisji Ścigania
Zbrodni przeciwko Narodowi
Polskiemu
we Wrocławiu**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura we Wrocławiu przeprowadziła w Oddziale Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu we Wrocławiu (zwanym dalej Oddziałem) kontrolę wykonania budżetu państwa w 2011 r. w części 13-Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciw Narodowi Polskiemu.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 3 kwietnia 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie przez Oddział budżetu w 2011 r.

1. W 2011 r. Oddział zrealizował dochody budżetowe w kwocie 112,1 tys. zł, tj. o 59,1 tys. zł (211,6%) wyższej od planowanej. Głównym źródłem dochodów były wpływy ze sprzedaży wydawnictw w wysokości 49,4 tys. zł (44,1 % dochodów ogółem) oraz wpływy ze spłat oprocentowanych pożyczek udzielonych prokuratorom na zaspokojenie ich potrzeb mieszkaniowych w kwocie 43,9 tys. zł (39,2 % dochodów ogółem). Pozostałe dochody stanowiły wpływy m.in. za sporządzanie reprodukcji oraz wydanie kopii akt postępowań prowadzonych przez prokuratorów, odsetki. Uzyskane dochody zostały terminowo i w pełnej wysokości przekazane na centralny bieżący rachunek dochodów budżetu państwa. Na koniec 2011 r. nie wystąpiły należności z tytułu dochodów budżetowych pozostałe do zapłaty. W badanym okresie nie nastąpiło również przedawnienie lub umorzenie należności Skarbu Państwa.

¹ Dz. U. z 2012 r. poz. 82

2. Wydatki Oddziału wykonane w 2011 r. w kwocie 11.056,0 tys. zł stanowiły 100 % planu po zmianach oraz 103,6 % wydatków poniesionych w 2010 r. (10.667,0 tys. zł). Zmiany w planie wydatków, wprowadzane każdorazowo po uzyskaniu decyzji dysponenta wyższego stopnia, zwiększyły w ciągu roku limit wydatków o 179,0 tys. zł tj. 1,6%. Zmiany wydatków były celowe i związane z dostosowaniem planu do aktualnych potrzeb i zadań Oddziału. W strukturze wydatków największy udział stanowiły wynagrodzenia osobowe w wysokości 7.342,1 tys. zł (66,4%). Na bieżące wydatki rzeczowe związane z zakupami towarów i usług oraz opłatami Oddział wykorzystał 2.073,8 tys. zł, a na wydatki majątkowe 120 tys. zł, co stanowi odpowiednio 18,7% i 1,1% wydatków ogółem.

Niewykorzystane środki budżetowe w wysokości 27,67 zł zostały terminowo zwrócone na rachunek dysponenta głównego. Oddział nie otrzymał w 2011 r. środków z rezerwy celowej lub ogólnej oraz nie korzystał z środków Unii Europejskiej.

Zasilenie Oddziału w środki finansowe pozwalało na bieżącą realizację zadań oraz terminowe regulowanie zaciągniętych zobowiązań. W Oddziale w 2011 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne, w związku z czym nie były też naliczane odsetki lub kary umowne z tytułu nieterminowych płatności. Łączna kwota zobowiązań ogółem według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. wyniosła 616,5 tys. zł, z czego 615,6 tys. zł stanowiło należne pracownikom dodatkowe wynagrodzenia roczne wraz z pochodnymi.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia pod względem legalności, gospodarności i celowości realizację wydatków w 2011 r. Badanie 181 wydatków na łączną kwotę 1.383,6 tys. zł (w tym 173 wydatków bieżących o wartości 1.262,6 tys. zł (stanowiących 68,8% wydatków pozapłacowych) oraz 8 wydatków majątkowych o wartości 120 tys. zł (100% tych wydatków) wykazały, że środki finansowe na te zakupy były ujęte w planie finansowym Oddziału, ich wydatkowanie poprzedzała analiza faktycznych potrzeb, poniesione wydatki po uprzedniej akceptacji głównej księgowej zostały zrealizowane zgodnie z zawartymi umowami lub zamówieniami i uregulowane w obowiązujących terminach, zostały poniesione celowo na realizację zadań Oddziału. Zakupione materiały i urządzenia oraz oprogramowanie zostały przekazane do użytkowania.

Zrealizowane przez Oddział wydatki na zakupy inwestycyjne w 2011 r. obejmowały zakup zestawów komputerowych, skanera, laminatora rolowego i rejestratora do pomieszczenia technicznego oraz samochodu Opel Astra Clasic Kombi. Zakupione środki trwale zostały prawidłowo ujęte w ewidencji środków trwałych i poprawnie sklasyfikowane, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych².

Oddział wniósł opłaty abonamentowe należne za rok 2011 r. w prawidłowej wysokości 4.207,40 zł (z uwzględnieniem zniżki z tytułu opłaty za cały rok z góry) za 65 radiodbiorników (w tym 3 samochodowe) oraz 3 telewizory, zgodnie z rozporządzeniem Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z dnia 6 maja 2010 r. w sprawie wysokości opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych oraz zniżek za ich uiszczanie z góry za okres dłuższy niż jeden miesiąc w 2011 r.³

² Dz. U. Nr 242, poz. 1622.

³ Dz.U. Nr 86, poz. 558

Zasady udzielania zamówień publicznych, w tym przygotowania i przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, realizacji udzielonych zamówień, sporządzania rocznych planów wydatków majątkowych oraz ewidencji zamówień publicznych, zostały określone w zarządzeniu nr 15/08 Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej –Komisji Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu.

W Oddziale została opracowana procedura dokonywania zakupów, w tym inwestycyjnych, funkcjonowała odrębna komórka do przeprowadzania zamówień publicznych, prowadzone były analizy i oceny potrzeb udzielenia zamówień, sporządzono plan zamówień publicznych, została powołana komisja przetargowa, w ramach kontroli zarządczej prowadzona była systematyczna ocena realizacji zamówień raz sporządzono roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach.

W 2011 r. w Oddziale przeprowadzono dwa postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych⁴ (zwanej dalej ustawą PZP) w trybie przetargu nieograniczonego na zakup samochodu osobowego typu kombi o szacunkowej wartości zamówienia 56,9 tys. zł oraz na wydanie łącznie 6 książek o wartości 175,6 tys. zł. NIK nie wnosi uwag do sposobu udzielenia, przeprowadzenia i udokumentowania tych zamówień.

3. Obowiązująca w Oddziale polityka rachunkowości spełniała wymagania określone w art. 10 ust.1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁵ (zwanej dalej ustawą o rachunkowości) i zasady w niej określone były stosowane, przy czym w trakcie kontroli NIK doprecyzowane zostały zapisy w polityce rachunkowości w zakresie terminów granicznych księgowania dowodów do właściwych okresów sprawozdawczych oraz stosowanych uproszczeń.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że funkcjonujący w Oddziale komputerowy system finansowo-księgowy TETA CONSTELLATION nie zapewniał pełnej kontroli poprawności zapisów księgowych, gdyż dopuścił do wprowadzenia 61 zapisów, w których naruszana została naturalna sekwencja dat (tj. data dowodu w zapisie księgowym była wcześniejsza od daty operacji gospodarczej). Powyższe uchybienia nie miały wpływu na ocenę skuteczności systemu księgowości i kontroli finansowej oraz wiarygodność ksiąg rachunkowych w odniesieniu do sprawozdawczości bieżącej i rocznej.

Szczegółowe badania kontrolne przy pomocy programu informatycznego Pomocnik Kontrolera wersja PK 5.2, w drodze statystycznego doboru próby metodą losowania monetarnego MUS 181 dowodów o łącznej wartości 1.383,6 tys. zł, w tym 8 w ramach doboru celowego (dotyczących zakupów majątkowych) o łącznej wartości 120,0 tys. zł wykazały łącznie uchybienia w 5 przypadkach. W tym w jednym przypadku błąd w dekretacji i zatwierdzeniu dowodu księgowego w zakresie wartości transakcji, w wyniku którego w księgach rachunkowych nie ujęto pierwotnie wartości 273,00 zł, co jednak zostało skorygowane w księgach rachunkowych oraz ujęte w korekcie sprawozdania miesięcznego Rb-28 za grudzień 2011 r. i nie miało wpływu na sprawozdanie roczne, w trzech przypadkach dokonanie poprawek na dowodach księgowych dotyczących wydatków o łącznej wartości 31,0 tys. zł (w zakresie daty dokonania kontroli merytorycznej) w sposób niezgodny z art. 22 ust. 3 ustawy o

⁴ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

⁵ Dz.U. z 2009 r., Nr 152, poz. 1223 ze zm.

rachunkowości poprzez dokonanie zapisu na uprzednio istniejącym wpisie, w jednym przypadku błędnie opisano operację gospodarczą dotyczącą wydatku o wartości 7,4 tys. zł. Powyższe uchybienia nie miały jednak wpływu na ocenę ogólną przeprowadzonego badania. W wyniku tego badania i ekstrapolacji jego wyników wiarygodność sprawozdawczości rocznej i bieżącej oraz zgodność formalną dowodów i zapisów księgowych oceniono pozytywnie.

4. NIK nie wnosi uwag odnośnie sposobu i terminów przeprowadzenia inwentaryzacji składników majątkowych Oddziału. W 2011 r. inwentaryzację przeprowadzono poprzez weryfikację stanu ewidencyjnego zgodnie z obowiązującymi przepisami. Weryfikacja nie wykazała różnic między stanem rzeczywistym a stanem w księgach rachunkowych. Inwentaryzacja stanu gotówki w kasie oraz dokumentów kasowych została przeprowadzona 30 grudnia 2011 r. Spis z natury nie wykazał różnic pomiędzy stanem faktycznym, a stanem wynikającym z ewidencji księgowej jednostki. Oddział uzyskał z NBP Oddziału Okręgowego we Wrocławiu potwierdzenie stanu środków pieniężnych znajdujących się na rachunkach bankowych na dzień 30 grudnia 2011 r. Inwentaryzację należności przeprowadzono w drodze potwierdzenia sald z kontrahentami.

5. Średnioroczne zatrudnienie w Oddziale zmniejszyło się ze 122 etatów w 2010 r. do 120 etatów w 2011 r. Liczba etatów prokuratorów nie zmieniła się w tym okresie i wynosiła 10 etatów. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego wzrosło z 4,6 tys. zł w 2010 r. do 4,7 tys. zł w 2011 r., w tym przeciętne miesięczne wynagrodzenie prokuratorów odpowiednio z 10,7 tys. zł do 11,5 tys. zł. Oddział w 2011 r. wydatkował na wynagrodzenia środki w wysokości 7.342,1 tys. zł (tj. 103,4 % środków w 2010 r.) i nie przekroczył kwoty wydatków określonej w planie finansowym. Sprawozdanie Rb-70 kwartalne o zatrudnieniu i wynagrodzeniach, za okres od początku 2011 r. do końca IV kwartału zostało sporządzone w dniu 11 stycznia 2012 r. i przekazane do dysponenta głównego w dniu 12 stycznia 2012 r., tj. dwa dni po terminie określonym w § 17 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁶.

6. Sprawozdania roczne za 2011 r. - Rb-23, Rb-27 i Rb-28 oraz sprawozdania kwartalne za IV kwartał 2011 r. - Rb - N i Rb - Z zostały terminowo przekazane do dysponenta głównego. Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi uwag do prawidłowości i rzetelności ww. sprawozdań, które były zgodne z ewidencją księgową, z wyjątkiem sprawozdania kwartalnego Rb-N, w którym zanizono o 94,84 zł wartość pozostałych należności (co stanowiło 6,4% podlegających wykazaniu pozostałych należności), w stosunku do danych zawartych w ewidencji analitycznej do konta 202 rozrachunki z dostawcami. Powyższe było skutkiem dokonania kompensaty zobowiązania i należności, które dotyczyły tego samego kontrahenta. Ponadto opisane należności w układzie podmiotowym wykazane zostały w kolumnie 13 gospodarstwa domowe, w sytuacji gdy dotyczyły one przedsiębiorstw niefinansowych, a zatem powinny być wykazane w kolumnie 12 sprawozdania. W czasie kontroli NIK została dokonana korekta ww. sprawozdania i uchybienie zostało usunięte.

⁶ Dz.U. Nr 20, poz. 103.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura we Wrocławiu wnosi o :

- 1) Podjęcie działań w celu zapewnienia pełnej kontroli poprawności zapisów księgowych przez komputerowy system finansowo-księgowy.**
- 2) Przestrzeganie obowiązujących zasad dokonywania poprawek w dowodach księgowych.**
- 3) Terminowe przekazywanie sprawozdań kwartalnych Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach oraz rzetelne sporządzanie sprawozdań kwartalnych Rb-N.**

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Dyrektora, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków zawartych w niniejszym wystąpieniu, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji tych wniosków lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli we Wrocławiu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.